

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

18 януари 2024 година*

„Преюдициално запитване — Свободно движение на стоки — Членове 34 и 36 ДФЕС — Интелектуална собственост — Марка на Европейския съюз — Регламент (ЕО) № 207/2009 — Член 13 — Регламент (ЕС) 2017/1001 — Член 15 — Изчерпване на правата, предоставени от марката — Пускане на пазара в Съюза или в Европейското икономическо пространство (ЕИП) — Съгласие на притежателя на марката — Място на първото пускане на стоките на пазара от притежателя или с негово съгласие — Тежест на доказване“

По дело C-367/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Okręgowy w Warszawie (Окръжен съд Варшава, Полша) с акт от 1 април 2021 г., постъпил в Съда на 14 юни 2021 г., в рамките на производство по дело

Hewlett Packard Development Company LP

срещу

Senetic S.A.,

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: М. Pešič (докладчик), изпълняващ функцията на председател на десети състав, I. Jarukaitis и D. Gratsias, съдии,

генерален адвокат: G. Pitruzzella,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Hewlett Packard Development Company LP, от А. Jodkowski и К. Zielińska-Piątkowska, adwokaci,
- за Senetic S.A., от S. Dudzik и E. Rumak, radcowie prawni,
- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,

* Език на производството: полски.

– за Европейската комисия, от Ё. Gippini Fournier, S. L. Kaléda и В. Sasinowska, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 36, второ изречение ДФЕС във връзка с член 15, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно марката на Европейския съюз (ОВ L 154, 2017 г., стр. 1) и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, както и до членове 34, 35 и 36 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Hewlett Packard Development Company LP, установено в Съединените американски щати (наричано по-нататък „Hewlett Packard“), и Senetic S.A., установено в Полша, по повод на това, че последно посоченото дружество търгува с компютърни стоки, обозначени с притежавани от Hewlett Packard марки на Европейския съюз.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 207/2009

- 3 Съображение 9 от Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 година относно марката на [Европейския съюз] (ОВ L 78, 2009 г., стр. 1) гласи:

„От принципа за свободно движение на стоките следва, че притежателят на марка на [ЕС] не следва да може да забранява използването ѝ от трети лица за стоки, които са били пуснати в обращение в [Европейския съюз] с тази марка от него самия или с неговото съгласие, освен ако притежателят има законни основания да се противопостави на по-нататъшното търгуване на стоките“.

- 4 Член 9 от този регламент е озаглавен „Права, предоставени от марката на [ЕС]“ и предвижда:

„1. Марката на [ЕС] предоставя на своя притежател изключителни права. Притежателят е оправомощен да забрани на всяко трето лице, при липса на негово съгласие, да използва в процеса на търговия:

- a) знак, който е идентичен с марката на [ЕС] за стоки или за услуги, които са идентични с тези, за които е регистрирана марката на [ЕС];

[...]

2. Може също да бъде забранено, ако условията, изложени в параграф 1, са налице:

[...]

б) да се предлагат стоки или да се пускат на пазара, или да се съхраняват за тези цели под този знак, или да се предлага да се предоставят услуги под този знак;

в) да се внасят или да се изнасят стоки под този знак;

[...]“.

5 Член 13 от посочения регламент е озаглавен „Изчерпване на правата, предоставени от марката на [ЕС]“, и гласи:

„1. Марката на [ЕС] не позволява на своя притежател да забрани използването ѝ за стоки, които са били пуснати на пазара в [Съюза] под тази марка от притежателя или с негово съгласие.

2. Параграф 1 не се прилага, когато съществуват законни основания за притежателя да се противопостави на по-нататъшното търгуване на стоките, по-специално когато състоянието на стоките е променено или влошено след тяхното пускане на пазара“.

6 Считано от 1 октомври 2017 г., Регламент № 207/2006 е отменен и заменен с Регламент 2017/1001.

Регламент 2017/1001

7 Съображение 17 от Регламент 2017/1001 гласи:

„С цел да се постигне баланс между необходимостта да се гарантира ефективното прилагане на правата, свързани с марките, и необходимостта да се избегнат препятствията пред свободния поток на търговията със законни стоки, правото на притежателя на марката на ЕС следва да изтече, ако по време на последващи производства, образувани пред [с]ъда за марките на Европейския съюз („[с]ъда за марките на ЕС“), компетентен да се произнесе по същество дали марката на ЕС е била нарушена, деклараторът или държателят на стоките е в състояние да докаже, че притежателят на марката на ЕС няма право да забрани пускането на стоките на пазара в държавата на крайно местоназначение“.

8 Съображение 22 от този регламент гласи:

„От принципа за свободно движение на стоки следва, че е от съществено значение притежателят на марка на ЕС да не може да забранява използването ѝ от трети лица за стоки, които са били пуснати в обращение в Европейското икономическо пространство с тази марка от него самия или с неговото съгласие, освен ако притежателят има законни основания да се противопостави на по-нататъшното търгуване на стоките“.

9 Член 9 от този регламент е озаглавен „Права, предоставени от марка на ЕС“, и предвижда:

„1. Регистрацията на марка на ЕС предоставя на притежателя ѝ изключителни права.

2. Без да се засягат правата на притежателите, придобити преди датата на подаване на заявката или датата на приоритета на марката на ЕС, притежателят на тази марка на ЕС има право да забрани на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие всеки знак за стоки или услуги, когато:

а) знакът е идентичен с марката на ЕС и е използван за стоки или услуги, идентични с тези, за които е регистрирана марката на ЕС;

[...]

3. По-специално може да бъде забранено съгласно параграф 2:

[...]

б) да се предлагат стоки или да се пускат на пазара, или да се съхраняват за тези цели под знака, или да се предлагат или предоставят услуги под знака;

в) да се внасят или да се изнасят стоки под този знак;

[...]“.

10 Член 15 от посочения регламент е озаглавен „Изчерпване на правата, предоставени от марка на ЕС“, и гласи:

„1. Марка на ЕС не дава право на притежателя да забрани използването ѝ за стоки, които са били пуснати на пазара в Европейското икономическо пространство под тази марка от притежателя или с негово съгласие.

2. Параграф 1 не се прилага, когато съществуват законни основания за притежателя да се противопостави на по-нататъшното търгуване на стоките, по-специално когато състоянието на стоките е променено или влошено след тяхното пускане на пазара“.

Директива 2004/48/ЕО

11 Член 1 от Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 2004 г., стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56) е озаглавен „Предмет“ и гласи:

„Настоящата директива се отнася за мерките, процедурите и средствата за защита, които са необходими за гарантиране спазването на правата върху интелектуална собственост. По смисъла на настоящата директива терминът „права върху интелектуална собственост“ включва правата върху индустриална собственост“.

12 Член 2 от тази директива е озаглавен „Обхват“ и параграф 1 от него предвижда:

„Без да се засягат средствата, които са или могат да бъдат предвидени в законодателството на [Съюза] или в националното законодателство, доколкото тези средства могат да са по-благоприятни за притежателите на права, мерките, процедурите и средствата за защита, предвидени в настоящата директива, се прилагат в съответствие с член 3 за всички нарушения

на права върху интелектуална собственост, както е предвидено в законодателството на [Съюза] и/или в националното законодателство на съответната държава членка“.

- 13 Глава II от Директивата е озаглавена „Мерки, процедури и средства за защита“ и съдържа в частност член 3, който е озаглавен „Общо задължение“, а параграф 2 от него гласи:

„Също така тези мерки, процедури и средства за защита са ефективни, пропорционални и разубеждаващи и се прилагат по начин, чрез който се избягва създаването на препятствия пред законната търговия и се предвиждат предпазни механизми срещу злоупотреба с тях“.

- 14 Член 6 от същата директива е озаглавен „Доказателства“ и параграф 1 от него предвижда:

„Държавите членки гарантират, че по заявление на страна, която е представила разумно налични доказателства, достатъчни за подкрепа на своите претенции, и при аргументиране на предявените претенции е посочила доказателства, които се намират под контрола на противостоящата страна, компетентните съдебни органи могат да постановят тези доказателства да се представят от противостоящата страна, което подлежи на опазване на поверителната информация. За целите на настоящия параграф държавите членки могат да предвидят, че компетентните съдебни органи следва да разглеждат разумната извадка от съществен брой екземпляри от произведение или от всеки друг защитен обект като съставляваща разумно доказателство“.

Полското право

- 15 Член 325 от Ustawa — Kodeks postępowania cywilnego (Граждански процесуален кодекс) от 17 ноември 1964 г., в приложимата му за спора в главното производство редакция (наричан по-нататък „Гражданският процесуален кодекс“) гласи:

„Диспозитивът на съдебното решение трябва да съдържа наименованието на съда, имената на съдиите, секретаря и прокурора, ако последният участва по делото, датата и мястото на заседанието и на постановяване на решението, имената на страните и посочване на предмета на делото, както и решението на съда по исканията на страните“.

- 16 Член 758 от Гражданския процесуален кодекс предвижда:

„Компетентни по въпросите на принудителното изпълнение са sądy rejonowe [районни съдилища, Полша] и съдебните изпълнители към тези съдилища“.

- 17 Съгласно член 767 от този кодекс:

„1. Освен ако в закона не е предвидено друго, действията на съдебните изпълнители подлежат на обжалване пред районния съд. На обжалване подлежи и отказът на съдебния изпълнител да извърши дадено действие. Жалбата се разглежда от съда в района на действие на съдебния изпълнител.

2. Жалба могат да подават страните, както и други лица, чиито права са нарушени или има опасност да бъдат нарушени от действието или бездействието на съдебния изпълнител.

[...]“.

18 Член 840, параграф 1 от посочения кодекс предвижда:

„Длъжникът може да предяви иск за цялостно или частично обезсилване на изпълнителното основание или ограничаване на изпълнителната му сила, когато:

- 1) оспорва фактите, въз основа на които е издаден изпълнителният лист, и в частност когато оспорва наличието на задължението, установено в несъдебно изпълнително основание, или когато оспорва прехвърлянето на задължението въпреки наличието на изричен документ за това;
- 2) след издаването на изпълнителното основание е настъпил факт, довел до погасяване на задължението или до невъзможност за изпълнението му; ако изпълнителното основание е съдебно, искът на длъжника може да се основава и на факти, настъпили след приключването на съдебното дирене, на възражение за изпълнение на задължението, ако посочването на това възражение в хода на делото е било недопустимо по силата на закона, и на възражение за прихващане.

[...]“.

19 Член 843, параграф 3 от посочения кодекс предвижда:

„В исквата молба ищецът трябва да посочи всички възражения, с които разполага на този етап; в противен случай той губи правото да направи това по-късно в производството“.

20 Член 1050 от Гражданския процесуален кодекс гласи:

„1. Когато длъжникът трябва да извърши действие, което не може да бъде извършено от друго лице, а зависи изключително от волята на длъжника, съдът, в чийто съдебен район трябва да се извърши действието, по искане на вискателя и след изслушване на страните определя срок на длъжника за извършване на действието и глоба, която да му се наложи, в случай че не го извърши в определения срок.

[...]

3. Ако даденият на длъжника срок изтече, без длъжникът да е извършил действието, съдът по искане на вискателя налага глобата на длъжника и същевременно определя нов срок за извършване на действието и по-висока глоба, която да му се наложи в случай на ново неизпълнение“.

21 Член 1051, параграф 1 от този кодекс гласи:

„Когато длъжникът има задължение да не предприема действия или да не се противопоставя на действията на вискателя, съдът, в чийто съдебен район той не е изпълнил задължението си, по искане на вискателя му налага глоба, след като изслуша страните и установи, че длъжникът не е изпълнил задължението си. Съдът действа по същия ред и в случай на ново искане от страна на вискателя“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

22 Hewlett Packard притежава изключителните права върху словната и върху фигуративната марка на ЕС „HP“, регистрирани съответно с номера 000052449 и 008579021.

- 23 То търгува с компютърни стоки, обозначени с тези марки, чрез оторизирани представители, които се задължават да не продават въпросните стоки на лица, които не са членове на дистрибуторската му мрежа, с изключение на крайните потребители. Оторизираните представители освен това са длъжни да закупуват тези стоки единствено от други оторизирани представители или направо от Hewlett Packard.
- 24 Всяка бройка от стоките има сериен номер, по който може да се идентифицира. Hewlett Packard разполага с информационен инструмент, включващ и база данни, която съдържа каталог на всички бройки от дадена стока и посочва пазара, за който са предназначени. Няма обаче никаква система за означаване на тези бройки, която сама по себе си да позволява да се определи дали дадена бройка е предназначена за пазара в Европейското икономическо пространство (ЕИП), или не.
- 25 Senetic се занимава с дистрибуция на компютърна техника. То въвежда в Полша стоки, обозначени с притежаваните от Hewlett Packard марки на ЕС. То закупува тези стоки от продавачи, които са установени на територията на ЕИП, но не са сред официалните дистрибутори на стоките на Hewlett Packard, като преди това получава от тях уверения, че търговията с тези стоки в ЕИП не нарушава изключителните права на последно посоченото дружество. Освен това Senetic безуспешно се опитва да получи потвърждение от оторизираните представители на Hewlett Packard, че може да се търгува с въпросните стоки в ЕИП, без това да нарушава изключителните права на посоченото дружество.
- 26 Hewlett Packard предявява иск пред полските съдилища за преустановяване на нарушението на правата, които черпи от своите марки на ЕС, като иска общо да се забрани на Senetic да внася, изнася, рекламира и складира за такива цели обозначените с тези марки компютърни стоки, които не са били вече пуснати на пазара в ЕИП от него или с негово съгласие. Освен това Hewlett Packard иска да се разпорежи на Senetic да изтегли тези стоки от пазара.
- 27 В своя защита Senetic се позовава на изчерпването на правата, предоставяни от въпросните марки на ЕС, като изтъква, че съответните стоки вече са били пуснати на пазара в ЕИП от Hewlett Packard или с негово съгласие.
- 28 Sąd Okręgowy w Warszawie (Окръжен съд Варшава, Полша), запитващата юрисдикция, посочва, че при липсата на система за означаване на стоките на Hewlett Packard на практика за независимите дистрибутори е много трудно да установят за кой пазар е предназначена всяка от стоките, обозначени със съответните марки на ЕС, а още по-малко могат да докажат, че стоките са били пуснати на пазара в ЕИП от притежателя на тези марки или с негово съгласие.
- 29 Според запитващата юрисдикция Senetic би могло теоретично да се обърне към доставчиците си, за да получи информация за самоличността на операторите, участвали в предходните етапи на веригата на разпространение. Както обаче признава Съдът в решение от 8 април 2003 г., Van Doren + Q (C-244/00, EU:C:2003:204), обикновено доставчиците не са склонни да разкриват източниците си на снабдяване и поради това е малко вероятно Senetic да успее да получи такава информация.
- 30 Същевременно, на първо място, практиката на полските съдилища е в диспозитива на решенията, с които уважават искове за нарушение на марка на ЕС, да посочват съответните стоки с израза „стоките, които не са били вече пуснати на пазара в [ЕИП] от ищеца (носителя на правата върху марката на ЕС) или с негово съгласие“. Тази формулировка не

позволява на етапа на принудителното изпълнение да се установи за кои стоки се отнася това производство и те да се разграничат от онези, които са обхванати от изключението във връзка с изчерпването на предоставяните от марката права. Така диспозитивът на тези решения всъщност определя на съответните страни задължение, което по нищо не се различава от задължението, което произтича още от разпоредбите на закона.

- 31 Поради тази практика на съдилищата ответникът по иска за нарушение не е в състояние да изпълни доброволно решението, с което се установява наличието на нарушение, и е изложен на риска да бъде санкциониран по реда на членове 1050 и 1051 от Гражданския процесуален кодекс. Освен това тази практика най-често води до изземване на всички стоки, включително тези, чието движение изобщо не нарушава правата, предоставяни от марката на ЕС.
- 32 Също така, както следва в частност от членове 767, 840 и 843 от Гражданския процесуален кодекс, в обезпечителното и в изпълнителното производство ответникът по иска за нарушение се сблъсква с редица правни пречки пред възможностите си успешно да оспори разпоредените в тях мерки, и разполага само с ограничени процесуални гаранции.
- 33 Първо, съгласно член 767 от този кодекс, така както го тълкуват полските съдилища, обжалване на действията на съдебния изпълнител е възможно само ако той е нарушил процесуалните правила за производството по принудително изпълнение. Затова тази жалба не е средство, което позволява да се определи дали дадена стока с марка на ЕС е пусната на пазара в ЕИП от притежателя на марката или с негово съгласие.
- 34 Второ, ответникът по иска за нарушение няма възможност да оспорва изпълнението чрез иск по член 840 от Гражданския процесуален кодекс, тъй като този иск не може да се използва, за да се изяснява съдържанието на съдебния акт, който съставлява изпълнителното основание.
- 35 Трето, според преобладаващото мнение в полската доктрина компетентният съд в производството по принудително изпълнение наистина може да изслуша страните, но съгласно член 1051 от Гражданския процесуален кодекс може да се опре само на изявленията им в това изслушване, а не и да провежда пълно събиране на доказателства, за да определи дали ответникът по иска за нарушение е действал в съответствие със съдържанието на изпълнителното основание.
- 36 Четвърто, съгласно член 843, параграф 3 от Гражданския процесуален кодекс, когато предявява иск за оспорване на изпълнението, длъжникът трябва да посочи всички възражения, с които разполага, като в противен случай губи правото да направи това по-късно в производството.
- 37 Ето защо според запитващата юрисдикция практиката на полските съдилища във връзка с формулирането на диспозитива на решенията, с които се установява наличието на нарушение, създава риск от ограничаване на ефективната съдебна защита в областта на свободното движение на стоки.
- 38 На второ място, посочената юрисдикция отбелязва, че съгласно практиката на Съда защитата на изключителните права в областта на интелектуалната собственост не е абсолютна. Всъщност, от една страна, тя е ограничена до случаите, в които използването на марката от лице, което не е нейният притежател, засяга функциите на марката. От друга

страна, упражняването на изключителните права е обусловено от намирането на равновесие между тези права и защитата на свободите на вътрешния пазар, сред които е по-конкретно свободното движение на стоки.

39 Затова запитващата юрисдикция иска да установи дали при фактическите обстоятелства по отнесения до нея спор не би могла да обърне тежестта на доказване, както е приел Съдът в решение от 8 април 2003 г., *Van Doren + Q* (C-244/00, EU:C:2003:204), или да изключи възможността за притежателя на марката да се позовава на защитата, предвидена в членове 9 и 102 от Регламент № 207/2009, понастоящем съответно членове 9 и 130 от Регламент 2017/1001.

40 При тези условия *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Окръжен съд Варшава) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 36, второ изречение ДФЕС във връзка с член 15, параграф 1 от Регламент [2017/1001] и във връзка с член 19, параграф 1, втор[а] [алинея] [ДЕС] да се тълкува в смисъл, че не допуска практика на националните съдилища на държавите членки, при която:

- когато уважават исканията на носителя на правата върху марка на ЕС да се забрани внасянето, изнасянето и рекламирането на стоки, обозначени със съответната марка на ЕС, или да се разпореди изтегляне от пазара на такива стоки,
- когато в обезпечително производство разпореждат изземване на стоки, обозначени със съответната марка на ЕС,

съдилищата посочват в текста на съдебните актове „продуктите, които не са били пуснати на пазара в [ЕИП] от носителя на правата върху марката или с негово съгласие“, вследствие от което — заради общата формулировка на текста на съдебния акт — се оставя на органа на принудителното изпълнение да констатира до кои от обозначените с марката на ЕС продукти се отнасят постановените съдебни разпореждания и забрани (тоест да констатира кои продукти не са били пуснати на пазара в [ЕИП] от носителя на правата върху марката или с негово съгласие), като за да направи тези констатации, посоченият орган се опира на изявленията на носителя на правата върху марката или на предоставените от него инструменти (в това число информационни инструменти и бази данни), а допустимостта на оспорването на тези констатации на органа на принудителното изпълнение пред съд по исков ред е изключена или ограничена поради естеството на правните средства за защита, с които разполага ответникът в обезпечителното и в изпълнителното производство?

2) Трябва ли членове 34—36 ДФЕС да се тълкуват в смисъл, че изключват възможността притежателят на марка на Общността (понастоящем на ЕС) да се позовава на защитата, предвидена в членове 9 и 102 от Регламент [№ 207/2009] (понастоящем членове 9 и 130 от Регламент [2017/1001], при положение че:

- притежателят на марката на Общността (понастоящем на ЕС) по такъв начин разпространява обозначените с марката стоки в рамките на [ЕИП] и извън него, че разпространителската дейност се осъществява чрез оторизирани дистрибутори, които могат да препродават обозначените с марката стоки на лица, които не са крайни потребители на тези стоки, само ако тези лица принадлежат към

официалната дистрибуторска мрежа, а същевременно оторизирани дистрибутори са длъжни да закупуват стоките само от други оторизирани дистрибутори или от носителя на правата върху марката,

- обозначените с марката стоки нямат никакви означения, нито други отличителни белези, които да позволяват да се определи на кое място са пуснати на пазара от носителя на правата върху марката или с негово съгласие,
- ответникът закупува обозначените с марката стоки на територията на [ЕИП],
- ответникът се снабдява с декларации от продавачите на означените с марката стоки, че тези стоки могат законно да се търгуват на пазара в [ЕИП],
- притежателят на марката на ЕС не предоставя достъп до никакъв информационен (или друг) инструмент, нито използва система за означаване на стоките — способи, които биха позволили на потенциалните купувачи, преди да купят означената с марката стока, самостоятелно да проверят законна ли е търговията с тези стоки на пазара в [ЕИП] — и отхвърля исканията на купувача за извършване на такава проверка?“.

Производството пред Съда

- 41 С решение на председателя на Съда от 29 ноември 2021 г. производството по настоящото дело е спряно до постановяването на решение от 17 ноември 2022 г., Harman International Industries (C-175/21, EU:C:2022:895).
- 42 По решение на председателя на Съда от 28 ноември 2022 г. секретариатът на Съда изпраща на запитващата юрисдикция съдебното решение по упоменатото дело, като я моли да уточни дали след запознаване с него продължава да поддържа преюдициалното си запитване, особено в частта на първия въпрос. Във въпросното си решение Съдът постановява, че член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001 във връзка с член 36, второ изречение ДФЕС, член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и Директива 2004/48 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска практика на съдилищата, при която диспозитивът на решението, с което се уважава иск за нарушение на марка на ЕС, се съставя с формулировка, която е обща и затова оставя на компетентния орган на принудителното изпълнение да определи за кои стоки се прилага това решение, стига в производството по принудително изпълнение ответникът да има възможност да оспори преценката кои са стоките, до които се отнася това производство, и да може съд да провери и да реши в съответствие с разпоредбите на Директива 2004/48 кои стоки действително са били пуснати на пазара в ЕИП от притежателя на марката или с негово съгласие.
- 43 С писмо от 3 февруари 2023 г., постъпило в секретариата на Съда същия ден, запитващата юрисдикция уведомява Съда, че оттегля първия си въпрос, но поддържа втория.

По преюдициалния въпрос

- 44 В самото начало следва да се припомни, че в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда задачата на последния е да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът трябва да преформулира въпросите, които са му зададени. Освен това може да се наложи Съдът да вземе предвид разпоредби от правото на Съюза, които националната юрисдикция не е посочила във въпроса си (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., Imprexco и PI Pharma, C-253/20 и C-254/20, EU:C:2022:894, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 45 В настоящия случай с преюдициалния си въпрос запитващата юрисдикция иска тълкуване на членове 34, 35 и 36 ДФЕС, за да установи дали тези разпоредби не са пречка при определени посочени от нея обстоятелства притежателят на марка на ЕС да се позовава на защитата, предвидена в член 9 от Регламент № 207/2009 или в член 9 от Регламент 2017/1001.
- 46 В това отношение обаче следва да се подчертае, че член 13 от Регламент № 207/2009 и член 15 от Регламент 2017/1001 уреждат изцяло въпроса за изчерпването на предоставяните от марката права, що се отнася до стоките, пуснати на пазара в Съюза или съответно в ЕИП.
- 47 Освен това, както следва от точка 39 от настоящото решение, запитващата юрисдикция иска по-конкретно да установи дали при обстоятелства като разглежданите в главното производство тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от съответните марки на ЕС права може да се носи изцяло от ответника по иска за нарушение.
- 48 При тези условия следва да се приеме, че с въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 13, параграф 1 от Регламент № 207/2009 и член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001, разглеждани във връзка с членове 34 и 36 ДФЕС, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от марката на ЕС права да се носи изцяло от ответника по иска за нарушение, когато стоките с тази марка — които нямат никакво означение, позволяващо на третите лица да установят за кой пазар са предназначени тези стоки, и които се разпространяват чрез селективна дистрибуторска мрежа, чиито членове могат да ги препродават само на други членове на тази мрежа или на крайни потребители — са закупени от ответника в Съюза или в ЕИП, след като той е получил уверения от продавачите, че там може законно да се търгува с тези стоки, а притежателят на марката отказва сам да провери това по искане на купувача.
- 49 Член 9 от Регламент № 207/2009, понастоящем член 9 от Регламент 2017/1001, предоставя на притежателя на марка на ЕС изключително право, което му позволява да забрани на всяко трето лице по-специално да внася стоките, носещи неговата марка, да ги предлага, да ги пуска на пазара или да ги съхранява за тези цели без съгласието му (решение от 17 ноември 2022 г., Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 50 Член 13, параграф 1 от Регламент № 207/2009, понастоящем член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001, съдържа изключение от това правило, доколкото предвижда, че правото на притежателя се изчерпва, когато стоките са пуснати на пазара в Съюза или в

ЕИП с тази марка от самия притежател или с негово съгласие (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 38 и цитираната съдебна практика). Целта на тази разпоредба е да съвмести основните интереси от защита на предоставяните от марката права, от една страна, с тези за свободно движение на стоките в Съюза или в ЕИП, от друга (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 40 и цитираната съдебна практика).

- 51 За да се осигури справедливо равновесие между тези основни интереси, възможността за позоваване на изчерпването на предоставяните от марката на ЕС права — като изключение от тези права — е ограничена в редица отношения (решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 41).
- 52 По-конкретно, член 13, параграф 1 от Регламент № 207/2009 и член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001 закрепват принципа на изчерпване на предоставяните от марката на ЕС права единствено за стоките, които са пуснати на пазара съответно в Съюза или в ЕИП от притежателя или с негово съгласие (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 53 Оттук следва, че пускането на стоките с тази марка на пазара извън Съюза или извън ЕИП не изчерпва правото на притежателя да се противопоставя в частност на внасянето и пускането на тези стоки на пазара в Съюза или в ЕИП без негово съгласие, което съответно позволява на притежателя на марката да контролира първото пускане на обозначените с тази марка стоки на пазара в Съюза или в ЕИП (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 54 В този смисъл предоставяните от въпросната марка права се изчерпват само за бройките от дадената стока, които са били пуснати на пазара в Съюза или в ЕИП със съгласието на притежателя. За целта не е достатъчно това, че притежателят на марката вече продава в Съюза или в ЕИП други бройки от същата стока или сходни стоки като внесените, за които се изтъква изчерпване на правата (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 55 Що се отнася до въпроса коя страна носи тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от марката на ЕС права, следва да се отбележи, от една страна, че този въпрос не е уреден нито в член 13 от Регламент № 207/2009, нито в член 15 от Регламент 2017/1001, нито в друга от разпоредбите на тези два регламента.
- 56 От друга страна, макар че процесуалните аспекти на опазването на правата върху интелектуална собственост, в това число на изключителното право по член 9 от Регламент № 207/2009, понастоящем член 9 от Регламент 2017/1001, се уреждат по принцип от националното право, така както то е хармонизирано с Директива 2004/48, която се отнася до мерките, процедурите и средствата за защита, които са необходими за гарантиране на спазването на правата върху интелектуална собственост, както следва по-конкретно от членове 1—3 от нея (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 56), следва да се констатира, че тази директива, и по-конкретно членове 6 и 7, които са част от глава II, раздел 2, „Доказателства“, не урежда въпроса за тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от марката права.

- 57 Съдът обаче неколккратно е постановвявал, че операторът, който има стоки, пуснати на пазара в ЕИП с марка на ЕС от притежателя на тази марка или с негово съгласие, черпи от свободното движение на стоки, гарантирано с членове 34 и 36 ДФЕС, и от член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001 права, които националните юрисдикции трябва да защитават (решение от 17 ноември 2022 г., Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 69 и цитираната съдебна практика).
- 58 В това отношение наистина Съдът е приел за принципно съвместима с правото на Съюза нормата от националното право на държава членка, съгласно която изчерпването на предоставяните от марката права съставлява защитно възражение и затова тежестта на доказване пада върху изтъкващия това възражение ответник, но същевременно е уточнил, че изискванията, които произтичат от защитата на свободното движение на стоки, може да налагат адаптации в това правило за доказването (вж. в този смисъл решение от 8 април 2003 г., Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, т. 35—37).
- 59 В този смисъл националните правила за събирането и преценката на доказателствата за изчерпването на предоставяните от марката права трябва да се съобразяват с изискванията, които произтичат от принципа на свободното движение на стоки, и затова трябва да бъдат съответно адаптирани, когато може да позволят на притежателя на тази марка да раздели националните пазари и така да способства за запазването на ценовите различия между държавите членки (вж. в този смисъл решение от 17 ноември 2022 г., Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 60 Ето защо, когато ответникът по иск за нарушение успее да докаже, че съществува реален риск от разделяне на националните пазари, ако у него остане тежестта да доказва, че стоките са пуснати на пазара в Съюза или в ЕИП от притежателя на марката или с негово съгласие, сезираният национален съд следва да адаптира разпределението на доказателствената тежест по въпроса за изчерпването на предоставяните от марката права (вж. в този смисъл решение от 8 април 2003 г., Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, т. 39).
- 61 В настоящия случай от преюдициалното запитване следва, че притежателят на разглежданите марки на ЕС ползва селективна дистрибуторска система, при която стоките с тези марки нямат никакви означения, позволяващи на третите лица да установят за кой пазар са предназначени тези стоки, а също и че притежателят отказва да съобщава тази информация на трети лица, а доставчиците на ответника не са склонни да разкриват своите източници на снабдяване.
- 62 По последно посочения аспект следва да се отбележи, че при такава дистрибуторска система доставчикът обикновено е длъжен да продава договорните стоки или услуги, пряко или косвено, само на дистрибутори, избрани въз основа на определени критерии, а тези дистрибутори са длъжни да не продават такива стоки или услуги на неоторизирани дистрибутори на територията, на която доставчикът е решил да прилага тази дистрибуторска система.
- 63 Ако при подобни обстоятелства се остави в тежест на ответника по иска за нарушение да доказва на кое място продаваните от него стоки със съответната марка са пуснати за първи път на пазара от притежателя на марката или с негово съгласие, това би могло да позволи на

притежателя да неутрализира паралелния внос на стоките с тази марка, въпреки че произтичащото от това ограничение за свободното движение на стоки няма да е обосновано от защитата на предоставяните от въпросната марка права.

- 64 Всъщност ответникът по иска за нарушение би срещнал значителни трудности да докаже кое е въпросното място поради разбираемото нежелание на доставчиците му да разкрият източниците си на снабдяване в рамките на дистрибуторската мрежа на притежателя на съответните марки на ЕС.
- 65 Освен това, ако ответникът по иска за нарушение все пак успее да докаже, че стоките със съответните марки на ЕС произхождат от селективната дистрибуторска мрежа в Съюза или в ЕИП на притежателя на тези марки, последният би могъл да осуети всяка бъдеща възможност да се ползва за снабдител онзи член на дистрибуторската му мрежа, който не е изпълнил договорните си задължения (вж. в този смисъл решение от 8 април 2003 г., Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, т. 40).
- 66 Ето защо при обстоятелства като описаните в точка 61 от настоящото решение сезираният национален съд следва да адаптира разпределението на доказателствената тежест по въпроса за изчерпването на предоставяните от съответните марки на ЕС права, като възложи върху притежателя им тежестта да докаже, че е осъществил или разрешил първото пускане в обращение на съответните бройки от тези стоки извън територията на Съюза или на ЕИП. Ако това бъде доказано, ответникът по иска за нарушение ще трябва да докаже, че същите бройки след това са били внесени в ЕИП от притежателя на марката или с негово съгласие (вж. в този смисъл решение от 8 април 2003 г., Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 67 По всички изложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 13, параграф 1 от Регламент № 207/2009 и член 15, параграф 1 от Регламент 2017/1001, разглеждани във връзка с членове 34 и 36 ДФЕС, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от марката на ЕС права да се носи изцяло от ответника по иска за нарушение, когато стоките с тази марка — които нямат никакво означение, позволяващо на третите лица да установят за кой пазар са предназначени тези стоки, и които се разпространяват чрез селективна дистрибуторска мрежа, чиито членове могат да ги препродават само на други членове на тази мрежа или на крайни потребители — са закупени от ответника в Съюза или в ЕИП, след като той е получил уверения от продавачите, че там може законно да се търгува с тези стоки, а притежателят на марката отказва сам да провери това по искане на купувача.

По съдебните разноски

- 68 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (десети състав) реши:

Член 13, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 година относно марката на [Европейския съюз] и член 15, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно марката на Европейския съюз, разглеждани във връзка с членове 34 и 36 ДФЕС,

трябва да се тълкуват в смисъл, че

не допускат тежестта на доказване на изчерпването на предоставяните от марката на ЕС права да се носи изцяло от ответника по иска за нарушение, когато стоките с тази марка — които нямат никакво означение, позволяващо на третите лица да установят за кой пазар са предназначени тези стоки, и които се разпространяват чрез селективна дистрибуторска мрежа, чиито членове могат да ги препродават само на други членове на тази мрежа или на крайни потребители — са закупени от ответника в Европейския съюз или в Европейското икономическо пространство, след като той е получил уверения от продавачите, че там може законно да се търгува с тези стоки, а притежателят на марката отказва сам да провери това по искане на купувача.

Подписи